

Kommunstyrelseförvaltningen
Joakim Nässén

Utbildningsdepartementet

Remissvar - Samverkande krafter för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, SOU 2020:66

Mora kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad utredning.

Elevantalet på komvux har under de senaste åren vuxit och innefattar fler elever med svenska som andraspråk och personer i behov av stöd. Läsåret 19/20 fanns det i riket 10 000 tjänstgörande personal på komvux att jämföra med gymnasieskolan där 35 000 lärare tjänstgjorde samma år. Antal elever inom komvux var 387 000 medan gymnasieskolan hade 355 000 elever. Det ger 38,7 elever/lärare på komvux jämfört med 10,1 elever/lärare på gymnasieskolan.

För att nå dessa elever/medborgare med svenska som andraspråk behöver samverkan mellan till exempel kommun (komvux, integration) och arbetsförmedlingen (AF) förbättras. Därför föreslår utredningen skärpta krav på kommunens ansvar avseende uppsökande verksamhet och samverkan med andra aktörer. Ett nytt ramverk, kommunalt språkansvar (KSA) förslås bli lagstadgat (Skollagen (2010:800) 20 kap. 29§) Det nya ramverket säkerställer att de nyanländas språkliga nivå höjs och reglerar elevens rätt till fyra års studier på SFI (Skollagen (2010:800) 20 kap. 31§). Kartläggning inför studier ska ske skyndsamt (Skollagen (2010:800) 20 kap. 33a §) och den individuella studieplanen (ISP) får ännu större vikt samt ska kompletteras med individuell progressionsplanering (IPP). Kompetensutveckling hos lärare behövs, dels för att höja kvaliteten, dels för att nå en likvärdighet i utbildningen. Lagen träder i kraft 1/1-22 och tillämpas 1/7-22.

Verksamhetspoäng (VP) är ett mått på studieomfattningen och kommer att gälla även SFI (svenska för invandrare), för att harmonisera med övriga komvux (Förordningen (2011:1108) 2 kap. 1§). Distansundervisning efter elevens förutsättningar och önskemål - om huvudmannen anser att förutsättningar finns (Skollagen (2010:800) 22 kap. 8a§).

Synpunkter

- Mer resurser (personal, ändamålsenliga lokaler, speciallärare/stöd, SYV, KSA, lärare för distans- och kvällsundervisning, förstelärare, lärarlönelyft) krävs till komvux eftersom antalet elever är fler än gymnasieskolans och lärartätheten på komvux är låg. Eleverna på komvux är heterogena och har stora behov av stödinsatser. Kärnvärden inom komvux är flexibilitet, individanpassning och individualisering vilket är svårt att genomföra då resurserna är knappa.
- Schablonbeloppet som ska täcka kostnader för etableringsinsatser ska öka och öronmärkas enligt utredningen. Huvudmannen behöver säkerställa att medlen tillfaller komvux så att bland annat KSA kan genomföras.

- I utredningen görs bedömningen att 20 procent av eleverna i SFI inte omfattas av etableringsprogrammet och flyktingschablonen. Inom vår verksamhet är det snarare 25 procent som **omfattas** av detta vilket gör att komvux själv bär kostnaden för flertalet elever.
- Hur ska KSA genomföras, dvs. hur ska kommunen få struktur och resurser i den samverkan som krävs?
- Räknas IMS på gymnasieskolan in i de fyra åren som eleven har rätt att läsa SFI?
- Att alla elever ska genomgå kurs A-D på fyra år bör ses som ett strävansmål. Lärare som är verksamma dagligen ser utmaningarna.
- Utredningen anger att elever med komplett genomförd SFI-utbildning ska vara förberedda för arbetsmarknaden, detta motsvarar kunskaper i svenska motsvarande årskurs 6. Att kombinera SFI med yrkesvux, dvs studier på gymnasienivå är en oerhört stor utmaning. Vi ser hellre att elever på SFI fortsätter/kombinerar sina studier på grundläggande nivå.
- Kommer IPP att innebära en större arbetsbörda för den enskilde läraren?
- Farhåga finns att IKE kommer att öka (Skollagen (2010:800) 20 kap. 33b§) för kommuner på landsbygden.

Beslut

Komvux ska prioriteras, både nationellt och lokalt.

Elevantalet på komvux nationellt är högre än på gymnasieskolan och lärartätheten är mycket lägre. Eleverna på komvux har ofta annat modersmål och/eller har "misslyckats" med tidigare skolgång. Detta gör att det krävs mer och bättre resurser för att öka måluppfyllelsen och efterleva komvux kärnvärden. Kompetensutveckling för lärare behövs liksom forskning kring vuxnas lärande måste öka.

Det behövs en tydlig handlingsplan där ansvar fördelas och följs upp gällande KSA. Tidigare erfarenheter gällande samverkan lämnar övrigt att önska. Studie- och yrkesvägledarens roll på SFI behöver stärkas (obligatorisk kartläggning), vilket innebär en utökning.

Digitala samarbetsytor för ISP och IPP är nödvändiga vilket innebär att ökat medel i budgeten behövs. Budget för komvux behöver ta höjd på grund av att det är en föränderlig verksamhet (elevantal, riktade statsbidrag tex yrkesvux). Dessutom behöver komvux ett klagörande från huvudmannen hur stor del av komvux budget som består av medel från staten.

Beslut fattat

Med stöd av fastställt reglemente/delegationsordning

För kommunstyrelsen

Anna Hed
Kommunstyrelsens ordförande